

Oslo, 15. juni 2022

Sex og samfunns innspill til arbeid med ny handlingsplan for lhbt+

Sex og samfunn vil takke for mulighet til å komme med innspill til ny handlingsplan for å fremme likestilling av lhbt+-personer og personer med variasjon i kroppslig kjønnsutvikling.

Om Sex og samfunn

Sex og samfunn er Norges største senter for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter og vi har i over 50 år jobbet for økt kunnskap, kompetanse og tilgjengelige tjenester innen feltet. Vi driver klinisk og pedagogisk virksomhet, samt faglig utvikling og politisk påvirkningsarbeid. Den kliniske delen av arbeidet vårt inkluderer blant annet Norges største klinikk for seksuell helse.

I 2021 mottok vi over 38 000 henvendelser fordelt på poliklinikken, telefon og vår nasjonale chat-tjeneste. Vårt kliniske arbeid genererer bred kunnskap som videreformidles til øvrige aktører på feltet. Blant annet gjennomfører vi ulike opplæringstiltak som seksualitetsundervisning i skolen, opplæring om prevensjon og seksuelt overførbare infeksjoner ved landets høyskoler og universiteter med utdanningsforløp innenfor helsefag, og vi holder kurs med et bredt utvalg tema tilpasset ulike deltakergrupper.

Gjennom vårt påvirkningsarbeid bidrar vi til å sette dagsorden både politisk og i mediene, lokalt og nasjonalt. Vårt mål er å være en kompetansedriver innenfor feltet seksuell og reproduktiv helse og rettigheter.

Vårt innspill

Overordnet mener Sex og samfunn at seksuell helse må likestilles med fysisk og psykisk helse. For å oppnå dette må vi ta utgangspunkt i at god seksuell folkehelse er avgjørende for god fysisk og psykisk helse, og samtidig trenger vi mer kunnskap om seksuell helse for å ta gode valg.

Alle har en seksualitet og vi er seksuelle hele livet. Helsetilbud knyttet til seksuell og reproduktiv helse må gjøres tilgjengelig for alle uavhengig av kjønn, alder og bosted. Frihet til å bestemme over egen seksualitet og seksuell helse er viktig for et helsefremmende og positivt syn på eget selvbilde, relasjoner og fysisk og psykisk helse.

Sex og samfunn mener at en av de viktigste utfordringene på lhbt+-feltet i et livsløpsperspektiv er mangel på kunnskap og kompetanse. Alle som møter mennesker i sin arbeidshverdag, enten det er i for eksempel helse- eller sosialsektor, eller i kommunale eller statlige tjenester, må ha et minimum av kompetanse knyttet til lhbt+, inkludert levekår og livssituasjon for lhbt+-personer.

Sex og samfunn

I tillegg vil vi trekke frem to innsatsområder vi vil oppfordre handlingsplanen til å fokusere på:

- Seksualitetsundervisning
- Likeverdige, lavterskel helsetilbud

Seksualitetsundervisning

Sex og samfunn mener at alle må få helhetlig og standardisert seksualitetsundervisning i et inkluderende og trygt skolemiljø. Fortsatt brukes ordet “homo” som et negativt ladet ord på norske skoler. Til tross for økt kunnskap hos både lærere og elever er det skeive som ikke våger å være seg selv på skolen i frykt for å bli mobbet og utstøtt. God seksuell helse handler også om seksuelle minoriteters levekår, og ungdom lever store deler av livene sine på skolen. Skolen bør oppleves som et trygt sted. Blir man krenket som ung kan dette føre med seg psykiske, seksuelle og fysiske utfordringer senere i livet.

Sex og samfunn har gjennomført en nasjonal undersøkelse om seksualitetsundervisningen i skolen¹, og vi ser at elevene ønsker mer undervisning og kunnskap om skeiv seksualitet. Samtidig som elevene må få mer undervisning om dette i skolen, må også lærere få mer kunnskap og kompetanse i sin utdanning, slik at de kan gi barn og unge den informasjonen de ønsker.

Likeverdige, lavterskel helsetilbud

Sex og samfunn mener at særlig barn og unge må få tilbud om likeverdige, lavterskel helsetilbud, blant annet ved helsestasjon for ungdom (HFU). For at unge skeive skal oppleve at tilbudet er for dem, trengs kunnskap og kompetanse hos de ansatte. I en kartlegging Sex og samfunn har gjennomført av landets helsestasjoner for ungdom sier om lag 75 % av respondentene at de ønsker mer kompetanse knyttet til seksuell identitet og kjønnsidentitet². Riktig kunnskap er også viktig for å kunne gi skeive et likeverdig tilbud, kunne tilby riktig helsehjelp og ikke minst for å møte skeive på en åpen og ikke-dømmende måte.

Sex og samfunn har sammen med Landsgruppen av helsesykepleiere NSF utviklet den digitale HFU-skolen, et gratis, kompetansehevende tiltak for ansatte som jobber ved helsestasjon for ungdom. Vi mener at dette er et godt tiltak for de som allerede er i jobb, og samtidig mener vi at kunnskap om skeiv seksualitet i mye større grad enn i dag må inn i relevante helsefagutdannelser, for å sikre at ansatte ved helsestasjon for ungdom kan møte behov til alle unge, også skeive.

¹ Sex og samfunn. (2022). [Seksualitetsundervisning i skolen. En kartlegging av elevers og læreres erfaringer og ønsker.](#)

² Sex og samfunn. (2021). [Har ungdom i kommunene et likeverdig tilbud? Rapport om helsestasjoner for ungdom i Norge.](#)

Sex og samfunn

Vi ser i tillegg at det kunnskaps- og kompetanseløftet angående lhbt+-tematikk som vi har sett hos ansatte ved helsetilbud og -tjenester i stor grad omhandler transpersoner. Transtematikk har blitt mer synlig de siste årene, noe som har ført til økt bevissthet og videre også både behov for, og krav om, økt kunnskap og kompetanse. Dette er selvsagt positivt, men vi etterlyser en lik økning når det gjelder bevissthet, kunnskap, kompetanse og tilgjengelig tilbud for lhb+-personer. Et større fokus på hele den skeive befolkningen er nødvendig for å sørge for at alle får det tilbudet de har behov for.

Vi ser frem til å bidra i videre prosess med utforming av den nye handlingsplanen.

Med vennlig hilsen

Tore Holte Follestad
Avdelingsleder for kommunikasjon
og politikk

Anneli Rønnes
Fagpolitisk rådgiver